

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор _____
“ ” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ З ДІТЬМИ

Галузь знань _____ 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність _____ 012 Дошкільна освіта

Факультет _____ Педагогічний

Івано-Франківськ-2019 рік

Робоча програма «Художня праця» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. «28» серпня 2019 р. – __ с.

Розробник: Захарасевич Наталія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, викладач

Робоча програма затверджена на засідання кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти.

Протокол від «28» серпня 2019 р. №1

Завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

_____ (Лисенко Н.В.)

«28» серпня 2019 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол від «28» серпня 2019 р. №1

«28» серпня 2019 р.

Голова _____ (Кондур О.С.)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта		
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність (професійне спрямування): 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,0 аудиторних – 34 самостійної роботи студента – 56	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	16 год	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	8 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		56 год.	76 год.
		Індивідуальні завдання: __ год.	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 34,1 % / 65,9 %

для заочної форми навчання – 10,4 % / 89,6 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Інноваційні технології в роботі з дітьми» зорієнтований на підготовку студентів до інноваційної діяльності під час проходження педагогічної практики у групах дошкільного віку та у майбутній професійній діяльності. Актуальність курсу зумовлена сучасними тенденціями розвитку дошкільної освіти: оновлюється зміст, розробляються нові програми, складається нова система взаємодії дошкільних закладів із зовнішнім освітнім середовищем.

Мета курсу – сформувати систему знань майбутніх педагогів про інноваційні технології та уміння впроваджувати їх у процесі розвитку дітей дошкільного віку у сучасних ЗДО.

Завдання курсу:

- 1) обґрунтувати необхідність оновлення змісту, технології та методики роботи з дітьми дошкільного віку у сучасних ЗДО;
- 2) сприяти засвоєнню студентами знань студентами про історію виникнення і використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі ЗДО;
- 3) ознайомити студентів з основними категоріями інноваційного простору дошкілля;
- 4) розвивати мотиваційно-ціннісне ставлення студентів до педагогічних інновацій;
- 5) сформувати у майбутніх педагогів уміння ефективно використовувати інноваційні технології та їх елементи у роботі з дітьми дошкільного віку;
- 6) ознайомити із інноваційними методиками та технологіями для роботи з дітьми дошкільного віку;
- 7) спонукати студентів до творчого індивідуального підходу під час засвоєння інноваційного простору дошкільників.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні тенденції інноваційних освітніх процесів у х закладах дошкільної освіти України;
- понятійний апарат освітньої інноватики;
- зміст і класифікацію інноваційних технологій дошкільної освіти;
- вплив інноваційних технологій на розвиток особистості дитини дошкільного віку;
- принципи та методику впровадження інноваційних технологій у роботі з дітьми дошкільного віку.

вміти:

- розрізняти інноваційні технології у сучасних ЗДО;
- враховувати вікові особливості дітей дошкільного віку під час використання інноваційних технологій;
- визначати доцільність використання тих чи інших методик роботи з дітьми дошкільного віку;
- діагностувати проблеми, які можуть виникнути в процесі впровадження інновацій у навчально-виховний процес ЗДО;

- адаптувати і використовувати елементи інноваційних технологій під час педагогічної практики, а також у майбутній професійній діяльності.

У результаті вивчення освітнього компоненту студенти мають оволодіти загальними і фаховими компетентностями:

Загальні компетентності:

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові компетентності):

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмні результати навчання

ПР-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-19 Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний.

Тема 1. Інноваційний простір дошкільної освіти

Мета і завдання курсу. Інноваційний потенціал дошкільної освіти. Принципи моделювання інноваційного середовища ЗДО. Законодавче забезпечення інноваційної освітньої діяльності.

Життєвий цикл нововведення. Алгоритм упровадження педагогічних технологій. Ефективність впровадження педагогічних інновацій. Закони розгортання інноваційних процесів. Основні напрями інноваційної діяльності у сучасних дошкільних закладах. Класифікація інноваційних технологій.

Змістовий модуль 2. Професійно-методичний.

Тема 1. Системні інноваційні педагогічні технології. Педагогічна технологія М. Монтесорі.

Передумови становлення М. Монтесорі як реформатора освіти. Основні поняття технології. Роль педагога у системі М. Монтесорі. Поширення ідей М. Монтесорі у світі.

Використання Монтесорі-матеріалів у сучасних дошкільних закладах. Створення розвивального педагогічного середовища ЗДО. Особливості роботи з дітьми дошкільного віку.

Тема 2. Педагогічні технології Р. Штейнера, С. Френе, Ж.-О. Декролі.

Ідея гармонії природи дитини і середовища у вальдорфській педагогіці. Організація педагогічного процесу у вальдорфських дитячих садках.

«Йена-план» П. Петерсена. «Школа успіху і радості» С. Френе. «Школа для життя через життя» Ж.-О. Декролі. Використання провідних ідей системних технологій у виховному процесі сучасних ЗДО.

Тема 3. Національний дитячий садок С. Русової.

Життєвий і творчий шлях С. Русової. Педагогічні засади вчення С. Русової. Концепція національного дитячого садка. Значення гармонійного виховання особистості. Впровадження досвіду С. Русової у сучасних дошкільних закладах.

Тема 4. В. Сухомлинський і дошкілля.

Життєвий і творчий шлях В. Сухомлинського. Педагогічні погляди В. Сухомлинського. Впровадження принципів В. Сухомлинського у сучасних ЗДО. Використання художніх творів виданого педагога для морального виховання дошкільників.

Тема 5. Модульні та локальні педагогічні технології.

Технології дошкільного навчання дітей М. Зайцева. Опанування грамоти та математичний розвиток дітей. Навчання дитини в ранньому віці читання, математики, основ природничих наук, літератури, мистецтва за методикою Г. Домана.

Технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера. Прийоми роботи з дітьми дошкільного віку за технологією ТРВЗ.

М. Ібука «Після трьох уже пізно».

Тема 6. Інноваційні методи роботи вихователя з батьками дітей дошкільного віку.

Принципи організації співпраці вихователя з батьками. Форми і засоби педагогічного просвітництва батьків. Проектні технології. Майстер-класи. Психологічні тренінги. «Родинне дерево». Дні довіри.

Тема 7. Інноваційна компетентність вихователя дошкільного закладу

Інноваційна педагогічна діяльність як особливий вид творчої діяльності спрямований на оновлення системи освіти. Структура інноваційної педагогічної діяльності. Форми залучення вихователя ЗДО до інноваційної діяльності. Бар'єри в інноваційній діяльності вихователя та їх подолання.

Інноваційна компетентність вихователя ЗДО. Особистісні та професійні якості педагога. Показники готовності педагога до інноваційної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний												
Тема 1. Інноваційний простір дошкільної освіти	8	2	2			4	12	2				10
Разом за змістовим модулем 1	8	2	2			4	12	2				10
Змістовий модуль 2. Професійно-методичний												
Тема 1. Системні інноваційні педагогічні технології. Педагогічна технологія М. Монтесорі	13	2	4			7	12	2	2			8
Тема 2. Педагогічні технології Р. Штейнера, С. Френе, Ж.-О. Декролі	12	2	2			8	10					10
Тема 3. Національний дитячий садок С. Русової	12	2	2			8	12		2			10
Тема 4. В. Сухомлинський і дошкілля	10	2	2			6	12		2			10
Тема 5. Модульні та локальні педагогічні технології	11	2	2			7	12	2	2			8
Тема 6. Інноваційні методи роботи	12	2	2			8	10					10

вихователя з батьками дітей дошкільного віку												
Тема 7. Інноваційна компетентність вихователя дошкільного закладу	12	2	2			8	10					10
Разом за змістовим модулем 2	82	14	16			52	78	4	8			66
Усього годин	90					56	90	6	8			76

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади освітньої інноваційної діяльності ЗДО	2
2	Психолого-педагогічні особливості розвитку дітей дошкільного віку	
3	Педагогічна технологія М. Монтесорі у сучасних ЗДО	2
4	Вальдорфська педагогіка у дошкільній освіті. Ідеї виховання дітей дошкільного віку у системах С. Френе, Ж.-О. Декролі	4
5	Організація ЗДО в Україні за принципами С. Русової	2
6	Ідеї В. Сухомлинського у дошкільній	2
7	Модульні та локальні педагогічні технології	4
8	Здоров'язберігаючі технології М. Єфименка, П. Іванова	2
9	Психолого-педагогічні технології у сучасному ЗДО (арт-терапія, пісочна терапія, ігрова терапія, казкотерапія)	2
10	Інноваційні методи роботи вихователя з батьками дітей дошкільного віку	2
11	Інноваційна діяльність вихователя ЗДО	2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційний простір дошкільної освіти	4
2	Психолого-педагогічні особливості розвитку дітей дошкільного віку	10
3	Системні інноваційні педагогічні технології. Педагогічна технологія М. Монтесорі	9
4	Педагогічні технології Р. Штейнера, С. Френе, Ж.-О. Декролі	8

5	Національний дитячий садок С. Русової	8
6	В. Сухомлинський і дошкілля	8
7	Модульні та локальні педагогічні технології	9
8	Здоров'язберігаючі технології М. Єфименка, П. Іванова	9
9	Психолого-педагогічні технології у сучасному ЗДО	8
10	Інноваційні методи роботи вихователя з батьками дітей дошкільного віку	8
	Усього	89

9. Індивідуальні завдання

Тематика рефератів та доповідей для самостійної роботи студентів

1. Проаналізувати закони про інноваційну діяльність і виписати положення, що стосуються освіти
2. Передумови виникнення педагогічної інноватики в нашій країні
3. Причини опору вихователів нововведенням.
4. Педагоги-новатори – автори педагогіки співробітництва
5. Визначити взаємозв'язок інновацій і традицій, використовуючи метод «Мозковий штурм»
6. Психологічні особливості дітей дошкільного віку
7. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку у педагогічному процесі
8. Життєвий шлях Марії Монтесорі
9. Використання Монтесорі-матеріалів у повсякденному житті (інтелект-карта)
10. Досвід роботи в Україні дитячих садків за системою Монтесорі
11. Підготувати фрагмент заняття у групі дошкільного віку з використанням Монтесорі-матеріалів.
12. Рекомендації для батьків відповідно до принципів технології Марії Монтесорі.
13. Охарактеризуйте особистість педагога вальдорфського дошкільного закладу
14. Проаналізуйте думки С. Русової щодо педагогічної системи М. Монтесорі (за підручником І. Дичківської)
15. Створення презентації на тему: «Ідея гармонії природи дитини і навколишнього середовища в педагогіці Р. Штейнера»
16. Урахування краєзнавчого і трудового принципу у вихованні дошкільників (О. Декролі).
17. Аналіз педагогічних поглядів Масару Ібуки у книзі «Після трьох уже пізно».
18. Розробіть приклади словесних ігор, використовуючи технологію М. Зайцева.
19. Значення принципу енциклопедичності у ранньому навчанні дітей.
20. Мета дошкільного розвитку і виховання дітей за методикою Г. Домана.
21. Рухові та особистісні ознаки мужності та жіночності (за М. Єфименком).

22. Порівняльний аналіз традиційної методики фізичного виховання дітей та технології М. Єфименка (робота в парах)

23. Здійсніть психологічний аналіз змісту народних казок.

24. Підготуйте план роботи вихователя групи дошкільного віку з батьками (з використанням інноваційних технологій).

10. Методи навчання

У процесі навчання планується застосування таких методів, як словесні (лекція, бесіда, пояснення, розповідь, навчальні дискусії, робота з підручником, наукові повідомлення), наочні (презентація, інтелект-карта), практико-теоретичні (розв'язання психолого-педагогічних задач, case-study, або метод конкретних ситуацій), інтерактивні методи (асоціації, "мікрофон", "мозковий штурм", моделювання ситуацій, робота в малих групах, робота в парах).

11. Методи контролю

Оцінювання знань студентів відбувається на семінарах, контрольних роботах, екзамені, а також оцінюються індивідуальні завдання, що виконуються студентами протягом семестру.

Основними методами контролю є: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, контрольні роботи, тести, екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

Базова

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник / І. Дичківська. – К: Академвидав, 2004. – 352 с.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: Практикум / І. Дичківська. – К: Видавничий дім «Слово», 2013. – 448 с.
3. Альтшуллер Г. Найти идею. Введение в ТРИЗ – теорию решения изобретательских задач / Альтшуллер Г. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 399 с.
4. Амонашвили Ш. Психологические основы педагогики сотрудничества / Ш. Амонашвили. – Київ: Освіта, 1991. – 111 с.
5. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. Богуш; Авт. кол-в: Богуш А., Беленька Г., Богініч О. та ін. — Київ: Видавництво, 2012. – 26 с.
6. Боднар В. І. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтессорі / В. І. Боднар, А. М. Ільченко. – Полтава: РВВ ПДАА, 2009. – 252 с.
7. Бурова А. Педагогічні інновації в дошкільній освіті / А. Бурова // Дошкільне виховання. – 2009. – №7. – С.3.
8. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / [автор-укладник Н. Наволокова]. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 176 с.
9. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
10. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
11. Машкіна Л. Педагогічна система Жана-Овіда Декролі / Л. Машкіна // Педагогічний дискурс. – вип. 16. – 2014. – С. 119 – 124.
12. Монтессори М. Помогите мне это сделать самому / Сост., вступ. статья М.В. Богуславский, Г.Б. Корнетов. — М.: Издат. Дом «Карапуз», 2001. – 272 с.
13. Освітні технології: Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Пехоти О. М. – Київ: А.С.К., 2001. – 256 с.
14. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00>

Допоміжна

15. Альтшуллер Г. Найти идею. Введение в ТРИЗ – теорию решения изобретательских задач / Альтшуллер Г. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 399 с.
16. Амонашвили Ш. Психологические основы педагогики сотрудничества / Ш. Амонашвили. – К.: Освіта, 1991. – 111 с.
17. Дуткевич Т. Дитяча психологія. Навч. посіб. / Т. Дуткевич – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
18. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті : навч. посіб. / А. С. Литвинов. – Суми : Університетська книга, 2018. – 265 с.

19. Монтессори М. Разум ребенка (главы из книги). – М.: Крааль, 1997, - 176 с.
20. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології: Посібник. – К.: Просвіта, 2000. – 368 с.
21. Окерешко О.А. Побудова інтегрованого психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в освітньому процесі ЗДО. Навчально-методичний посібник. – Березне, 2013. – 128 с.
22. Освітні технології: Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Пехоти О. М. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
23. Піроженко Т. Особистість дошкільника: перспективи розвитку / Т. Піроженко. – Тернопіль: Мандрівець, 2010. – 136 с.
24. Романюк І. Управління інноваційної освітньої діяльності у навчальному закладі / Практика управління закладом освіти. – 2016. – № 2. – С. 23–33.
25. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям. – К.: Высшая школа, 1974.
26. Сухомлинський В. Павлівська середня школа // Сухомлинський В. О. Вибрані твори: В 5 т. – Т. 4. – К.: Рад. шк., 1976. – С. 384.
27. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навчально-методичний посібник / за ред. Н. В. Гавриш. – Луганськ : Альма-матер, 2007. – 496 с.
28. Шестобуз О. С. Сучасні інформаційні технології : навч.-метод. посіб. / О. С. Шестобуз. – Чернівці : ЧНУ, 2015. – 212 с.
29. Формування інноваційного простору дошкільної освіти: наук.-метод. посіб. / упоряд. Н. В. Любченко, О. А. Прокопенко; А. С. Виноградова за ред. Є. Р. Чернишової / Ун-т менедж. освіти НАПН України. – К., 2012. – Ч. 1. – 112 с

15. Інформаційні ресурси

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника – вул. Бандери, 1
2. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка – вул. Чорновола, 22

Інтернет ресурси:

1. www.mon.gov.ua/ - Сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
3. <http://www.lib.if.ua/> - Сайт Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка
4. <http://lib.ru.if.ua>. – Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.